

ע"פ 1505/14 - אחמד לידאוי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 1505/14

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט נ' סולברג

המערער: אחמד לידאוי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום
15.1.2014 בת"פ 50476-05-13 שניתן על ידי כבוד
השופטת י' שיטרית

תאריך הישיבה: כ"ו בתמוז התשע"ד (24.7.2014)

בשם המערער: עו"ד ראפי מסאלחה

בשם המשיבה: עו"ד אושרה פטל-רוזנברג

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

עמוד 1

1. ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת י' שיטרית) בת"פ 50476-05-13 מיום 15.1.2014, במסגרתו הושת על המערער עונש של שמונה חודשי מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור תוך 3 שנים עבירה בנשק מסוג פשע; שישה חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור תוך 3 שנים עבירה בנשק מסוג עוון, עבירה של מעשה פזיזות ורשלנות, עבירה כלפי עובד ציבור, או עבירת רכוש; וקנס בסך 5,000 ש"ח.

כתב האישום

2. המערער הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירות בנשק, לפי סעיף 144(א) ו-(ב) רישא וסיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); מעשה פזיזות ורשלנות, לפי סעיף 338(א)(5) לחוק העונשין; הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין; והחזקת רכוש החשוד כגנוב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בשנת 2011, במועד שאינו ידוע למשיבה, קיבל המערער לידי אקדח החשוד כגנוב ובו מחסנית מלאה בכדורים, כשאינו בידו רישיון להחזקת נשק. במועד אחר, קיבל הוא 22 כדורים נוספים. עוד צוין כי המערער הטמין את האקדח כשהוא טעון במחסנית וכדור אחד, בארון ביתו ואת הכדורים הנוספים בתוך נרתיק על ארון בגדים, באופן שבו כל אחד מבני ביתו יכול היה למצוא אותם ולעשות בהם שימוש. ביום 21.5.2013, הגיעו שוטרים לביתו של המערער. המערער ובתו, ילידת 1999 (להלן: הילדה), הבחינו בשוטרים. המערער ניגש לדלת הכניסה וניסה לעכב את כניסת השוטרים לבית, בעוד שהילדה הוציאה את האקדח ממקום המסתור והטמינה אותו מתחת לתחתוניה. האקדח התגלה לאחר חיפוש שערכה שוטרת על גופה של הילדה.

גזר הדין בית המשפט המחוזי

3. טרם שמיעת הראיות הגיעו הצדדים להסדר דינוי לפיו המערער יודה בכתב אישום מתוקן, המשיבה תטען לעונש של 18 חודשי מאסר והמערער יטען לעונש באופן חופשי. כן סוכם כי ייערך תסקיר שירות מבחן בעניינו של המערער. מן התסקיר עולה כי המערער הוא בן 58, נשוי ואב לארבעה ילדים וכי הוא עוסק מורשה לעבודות איטום. מן התסקיר עולה גם כי המערער סובל מבעיות בריאותיות וכי הוא עבר אירוע מוחי שפגע בתפקודיו השונים. ביחס למעשים, שירות המבחן התרשם כי המערער לקח אך אחריות פורמאלית על מעשיו. בשיחה עם שירות המבחן, שיתף המערער בתחושות חרדה וחוסר אונים שקדמו למעשים נשוא כתב האישום על רקע סכסוך עם אחר וראה בהחזקת האקדח דבר המספק עבורו תחושת ביטחון. שירות המבחן העריך כי במצבי לחץ, נוטה המערער להגיב בהתנהגות פוגענית וחוצה גבולות, והעריך כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות מפרת חוק בעתיד. לנוכח האמור לעיל, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של המערער אך המליץ כי לא יוטל עליו מאסר ממושך, וזאת משום שהדבר עלול לפגוע במצבו הרגשי, הנפשי והבריאותי.

4. ביום 15.1.2014 גזר בית המשפט המחוזי את דינו של המערער. בית המשפט המחוזי עמד על חומרתן של עבירות החזקת נשק שלא כדין ועל הצורך בהחמרה בענישה ובהטלת עונשי מאסר בפועל, כפי שנקבע על ידי בית משפט זה. בית המשפט המחוזי שקל לחומרה את הסיכון שיצר המערער לבני ביתו מעצם החזקת האקדח בארון בביתו כשהוא טעון במחסנית וכדור. מנגד שקל בית המשפט לקולה את העובדה כי המערער החזיק את האקדח לאחר שנורו ריות על ביתו. לנוכח האמור, נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 7 חודשים ל-24 חודשי מאסר בפועל. בתוך המתחם נתן

בית המשפט המחוזי משקל לאמור בתסקיר שירות המבחן, ובכלל זה את העובדה כי המערער לוקח אך אחריות פורמאלית על מעשיו ומתקשה להבין את הכשלונות בהתנהגותו. לקולה, שקל בית המשפט המחוזי את גילו של המערער; עברו הלא מכביד; הודאתו והחיסכון בזמן השיפוטי; העובדה כי המערער בעל עסק המפרנס את משפחתו ומעסיק עובדים אחרים; היותו נתון בתנאים מגבילים למשך תקופה ניכרת מבלי שיפר את התנאים; מצבו הבריאותי; ועדויות האופי החיוביות שניתנו לגביו. לנוכח האמור, גזר בית המשפט המחוזי את עונשו של המערער כאמור בפסקה 1 לעיל.

נימוקי הערעור

5. המערער טוען בערעורו כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שלא נתן משקל מספק לנסיבות ביצוע העבירה ובכללן היותו נתון לאיום על חייו לנוכח סכסוך עסקי-כספי וגם כתוצאה מהסיוע שנתן בעבר לשירות הביטחון. לטענתו, הוא החזיק באקדח כדי לספק לעצמו תחושת ביטחון, אחרי שהמטרה התעלמה מתלונות שהגיש בעבר ואשר עניינם איום על חייו. המערער טוען גם כי המעשה שלו מצוי ברף התחתון של מדרג עבירות הנשק וזאת משום שלעבירת החזקת הנשק לא הצטרפה עבירה נוספת ולא הוכחה כוונה לשימוש פסול בנשק. המערער טוען גם כי מדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים היא של אי הרשעה או הטלת עונשים לריצוי בעבודות שירות. עוד טוען המערער כי שגה בית המשפט בכך שלא נתן משקל מספק לנסיבותיו האישיות ובכללן גילו; עברו הפלילי הלא מכביד; מצבו הבריאותי; הודאתו; ועדויות האופי החיוביות שניתנו בעניינו. המערער משיג גם על הקנס שהושת עליו. לשיטתו, לא היה מקום לפגוע בו כלכלית מקום שתנועתו הוגבלה במסגרת תנאי מעצר הבית.

תשובת המשיבה

6. המשיבה מנגד מבקשת לדחות את הערעור. לשיטתה, מדיניות הענישה היא של הטלת עונשי מאסר בפועל גם על נאשמים שאין להם עבר פלילי. נטען גם כי יש שתי נסיבות לחומרה במקרה הנוכחי. האחת, היא כי הנשק היה טעון במחסנית עם כדור. והשנייה, היא כי הנשק היה נגיש לבני ביתו. עוד הוסיפה המשיבה כי הטענה לפיה המערער הגיש תלונות למשטרה בעקבות איום על חייו והמשטרה לא התייחסה לתלונות אלה, היא טענה חדשה שלא נטענה עד היום.

תסקיר שירות המבחן

7. ביום 14.5.2014 הוגש לנו תסקיר שירות מבחן משלים בעניינו של המערער. מן התסקיר עולה כי נגד המערער אין תיקים פתוחים. עוד עולה כי המערער ביטא מוכנות להיעזר בטיפול פסיכולוגי, אם כי שירות המבחן העריך כי מוכנותו זו לא מונעת מתוך מודעות טיפולית. צוין עוד כי המערער ממשיך להחזיק בעמדת הקרבן תוך השלכת האחריות על אחרים. משכך, ציין שירות המבחן כי אינו בא בהמלצה טיפולית אודותיו.

8. ביום 24.7.2014 המערער הופנה לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות והוא נמצא מתאים לכך.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בהודעת הערעור ובפסק דינו של בית המשפט המחוזי, ולאחר שמיעת הצדדים בדיון לפנינו, הגענו למסקנה כי דין הערעור להתקבל באופן חלקי במובן זה שעונש המאסר בפועל יומר לשישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. יתר רכיבי העונש יותרו על כנם.

10. בית משפט זה עמד לא פעם על חומרתן של עבירות הנשק בכלל ועל עבירת החזקת נשק בפרט. מדיניות הענישה היא של הטלת עונשי מאסר לריצוי בפועל גם על מי שזו עבירתו הראשונה. כך נקבע ברע"פ 2718/04 אבו דאחל נ' מדינת ישראל (29.3.2004) כי:

"הסכנה הטמונה בעבירה החמורה של החזקת נשק מצדיקה הטלת עונשי מאסר לריצוי בפועל גם על מי שזו עבירתו הראשונה. בבוא בית-המשפט לשקול את הענישה בעבירות מסוג זה, עליו לתת משקל נכבד יותר לאינטרס הציבורי ולצורך להרתיע עבריינים בכוח מלבצע עבירות דומות".

11. באשר לטענתו של המערער לפיה הוא החזיק את הנשק לצורך הגנה עצמית, יצוין כי על אף שנקבע בבית המשפט המחוזי כי הוא החזיק את הנשק על רקע סכסוך, המערער לא טען בבית המשפט המחוזי כי הוא הגיש תלונות למשטרה והמשטרה התעלמה מהתלונות, ומשכך אין בידינו לבחון טענה זו כשהיא מועלית בפעם הראשונה במסגרת הערעור. זאת ועוד, כבר צוין בעבר כי "החזקה של כלי נשק על ידי מי שאינו מורשה בכך יש בה פוטנציאל להוביל להסלמה חמורה ולתוצאות קשות של כל אירוע בו יהיה מעורב אותו נושא נשק, וזאת אף מקום שהנשק מוחזק אך למטרות 'הגנה עצמית בלבד'" (רע"פ 5921/08 רג'בי נ' מדינת ישראל (6.5.2009)).

12. על אף האמור לעיל, מצאנו להקל עם המערער וזאת בהתחשב בנסיבותיו האישיות המיוחדות. המערער הוא כבן 60, עברו הפלילי אינו מכביד, הוא סובל מבעיות רפואיות ושירות המבחן העריך כי מאסר בפועל לתקופה ממושכת תפגע במצבו הבריאותי. הוא הודה במיוחס לו ולקח אחריות (גם אם פורמאלית כפי שהעריך שירות המבחן) על מעשיו. המערער היה נתון גם לתקופה ניכרת לתנאים מגבילים מבלי שהפר אותם. בנוסף, העידו מטעמו עדי אופי רבים אשר סיפרו על היותו אדם תורם ונוח לבריות ועל פעילותו הברוכה למען הקהילה והציבור.

13. סוף דבר, הערעור מתקבל באופן חלקי במובן זה שעונש המאסר בפועל יומר לשישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. יתר רכיבי העונש יותרו על כנם.

על המערער להתייצב בפני הממונה על עבודות שירות ביום 7.12.2014 בשעה 8:00, כשבידו תעודת זהות, לשם תחילת ריצוי עונשו בעבודות שירות ב"סב סנטר הר יונה", ברחוב לבנה 2 בנצרת עלית, או על פי החלטת הממונה על עבודות השירות.

עותק מפסק דין זה יומצא לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, י"א בחשון התשע"ה (4.11.2014).

